basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/
NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V2

MEI/JUNIE 2025

MPUMALANGA

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 40

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 9 bladsye.

Goedgekeur
Ms SM Barnard
Interne Moderator: DBE
15 Junie 2025

Goedgekeur
Ms R Bence
Eksterne Moderator: Umalusi
15 Junie 2025

DEPARTMENT OF BASIC EDUCATION
PRIVATE BAG X895, PRETORIA 0001
2025 -06- 15
APPROVED MARKING GUIDELINE
PUBLIC EXAMINATION

Kopiereg voorbehou

NASIEN VAN DIE LETTERKUNDE

1. Spel- en taalfoute in antwoorde word nie gepenaliseer nie omdat die fokus op begrip is. (Foute moet steeds aangedui word). Waar die foute die betekenis van die woord(e) verander, word dit wel gepenaliseer.

2. Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal wat geassesseer word, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie gepenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.

3. Vir **oop vrae** word geen punte toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering/bewys moet oorweeg word.

4. Vir WAAR/ONWAAR- of FEIT/MENING-vrae word geen punte vir WAAR/ONWAAR of FEIT/MENING toegeken nie. Net die rede/motivering/aanhaling word bepunt.

5. Waar een-woord-antwoorde gevra word en die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek, **mits** die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.

6. Wanneer twee of drie feite/punte vereis word en die kandidaat gee 'n hele reeks, word **slegs** die eerste twee of drie feite/punte nagesien.

7. Aanvaar dialektiese variasies.

8. Aanvaar die letter en/of die korrekte antwoord wat uitgeskryf is by 'n **meervoudigekeuse-vraag**.

DEPARTMENT OF BASIC EDUCATION
PRIVATE BAG X895, PRETORIA 0001
2025 -06- 15
APPROVED MARKING GUIDELINE
PUBLIC EXAMINATION

AFDELING A: DRAMA

VRAAG 1: *PERDEKRAG* – Cecilia du Toit

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.1.1	(Hy praat van ...) • die stalle (waar hy werk). • Wilma se plaas/die (perde)plaas/perdeskool/ryskool. • Silwerkloof Stalle. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.1.2	• Hy moet sy gemeenskapsdiens voltooi/klaarmaak/doen. • Die magistraat het gesê hy moet honderd uur daar werk. • Hy het nog net een uur van sy straf uitgedien. • Hy het nog nie die 3 maande/100 uur (gemeenskapsdiens) klaargemaak nie. • Hy is gevonnis vir dieremishandeling/sy wrede daad teenoor diere. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.1.3	Wilma/Mev. Botes	1
1.1.4	• Wilma het gesê hy moet sy selfoon bêre, maar hy het nie geluister nie. • Lucky was ongehoorsaam. • Lucky wou nie sy selfoon bêre nie. • Lucky het nie sy werk gedoen nie (want hy was besig met sy selfoon). • Die gelui van die selfoon het die perde laat skrik. • Hy is nie toegelaat om die selfoon te gebruik nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.2.1	wil nie daar wees nie	1
1.2.2	spot hy net	1
1.3	ryk	1
1.4	C/skrikkerig	1
1.5	• Lucky het klein katjies doodgemaak. • Lucky het by Wilma begin werk. • Lucky het vir Lady Jane se runnik geskrik en weggehardloop. • Lucky het by die hek vir sy prokureur gewag. *(Kandidaat verdien 'n punt vir elke gebeure wat op die korrekte plek is.)*	1 1 1 1
1.6.1	D/Lucky wou nie doen wat Wilma vir hom sê om te doen nie.	1
1.6.2	E/Wilma wou hê Lucky moes verstaan dat hy die verkeerde idee het van die mense wat by haar kom perdry.	1
1.6.3	A/Lucky het gedink dis verkeerd van Binki om haar ma op haar naam te noem.	1
1.6.4	C/Wilma was kwaad vir Lucky omdat hy homself jammer kry.	1

SB RB

DEPARTMENT OF BASIC EDUCATION
PRIVATE BAG X895, PRETORIA 0001
2025 -06- 15

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.7	• Lucky moes leer om met diere te werk/verantwoordelik teenoor diere te wees/diere respekteer/versorg. • Dit was 'n goeie manier om sy straf uit te dien./Dit was beter as om in die hospitaal of lykshuis te werk. • Dit het hom die hele tyd besig gehou/was harde werk/het hom geleer om handewerk te doen. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.8	• Lucky het direk teen Wilma se opdrag gegaan/nie gedoen wat Wilma gesê het hy moes doen nie/was ongehoorsaam. • Dit sou Lucky se wanidee oor die perdeplaas reggestel het/gewys het wat Wilma regtig op die perdeplaas doen. • Dit sou vir Lucky gewys het dat hy nie die enigste een is wat swaarkry in die lewe nie. • Lucky kon iets nuuts leer. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.9	Binki ... • het nie geweet wat om te doen nie. • was bang Wilma word kwaad vir Lucky. • het nie van konfrontasie gehou nie. • het net gedoen wat Wilma haar gevra het om te doen. • het nie Lucky se woede/spot verdien nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.10	• Dit is verkeerd om dinge van mense te dink/sê as jy nie die feite ken nie. • Dit is onregverdig om te dink dat alle wit mense ryk is/dieselfde dinge doen. • Nie alle ryk mense se lewe is maklik/perfek nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.11	'n metafoor	1
1.12.1	positief	1
1.12.2	was nie meer so stout nie *(Antwoord op Vraag 1.12.1 moet korrek wees om die punt by Vraag 1.12.2 te verdien)*	1
1.13	D/hy glad nie weet waarvan Wilma praat nie.	1
1.14	• Sy ma het hom so geleer/geleer om grootmense te respekteer. • Lucky gee nou om wat Wilma van hom dink. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.15.1	Grace	1
1.15.2	gedrink *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.15.3	vat/raak	1
1.15.4	hondjie/hond/Dukie	1

. EPARTMENT OF BASIC EDUCATION
PRIVATE BAG X895, PRETORIA 0001
2025 -06- 15

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.16	• Die ryk mense het sy ma baie min betaal. • Die ryk mense het meer geld vir een kat gekry as wat hulle Lucky se ma in twee maande betaal. • Ryk mense gee meer om vir diere as mense. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.17.1	C/Lucky moes gemeenskapsdiens by die perdeplaas doen.	1
1.17.2	A/Kaizer het nie toegelaat dat Lucky hom slaan nie.	1
1.17.3	E/Kaizer het vir Lucky gewys dat hy verstaan en hom vergewe.	1
1.17.4	D/Lucky het besef dat ander mense ook seerkry.	1
1.18	Binki het besluit ... • om Sabrina nou "Ma" te noem. • dat haar ma haar nie meer naweke hoef te kom haal nie. *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	2
1.19	Lucky se ma het ... • tyd gehad vir hom. • hard gewerk om hom te kan versorg. • vir hom kos gemaak. • vir hom goeie maniere geleer. • hom baie lief gehad/baie vir hom omgegee. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.20	Binki ... • was skaam vir haar letsels. • het nie selfvertroue gehad nie. • kom uit 'n gebroke gesin. • se ma het haar afgeskeep/vir haar gegril. • het ander mense nie vertrou nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.21	Die skrywer laat Lucky ... • vloek/kru taal/lelike woorde/skelwoorde gebruik. • gedurig kla. • rebels optree. • Wilma uitdaag. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.22	• In die slot lees ons dat die perde se krag gehelp het om Lucky en Binki se lewens te verbeter/positief te verander. • Die perde (se krag) het die mense gehelp om mekaar te aanvaar en te verstaan. • Die krag van die perde het mense genees. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

	TOTAAL AFDELING A:	**40**

DEPARTMENT OF BASIC EDUCATION
PRIVATE BAG X895, PRETORIA 0001
2025 -06- 15
APPROVED MARKING GUIDELINE

AFDELING B: KORTVERHALE

VRAAG 2: *BLADSAK* – Lucas Malan

VERHAAL A: "TOM" – Jeanne Goosen

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.1.1	Die verteller/sustertjie	1
2.1.2	• Die donkie lyk halfdood. • Die donkie is vol skaafplekke. • Die donkie het nie al sy tande nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.1.3	• Op 'n erfie • Buite die dorp • Naby 'n bosplantasie *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.1.4	• Hy het gehuil. • Hy het die verteller verwyt (dat sy hom net altyd kritiseer/nooit tevrede is met enigiets wat hy doen nie). *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.2	honderd/eenhonderd	1
2.3	D/glo hy het die regte ding gedoen.	1
2.4.1	ontevrede	1
2.4.2	beter	1
2.5.1	C/Die verteller is sarkasties, want sy dink nie die donkie sal hulle op enige manier kan help nie.	1
2.5.2	E/Die broertjie is hartseer omdat die verteller net altyd met hom raas.	1
2.5.3	A/Die verteller is bang hulle gaan nie geld vir ander nodige dinge hê nie.	1
2.5.4	B/Die broertjie sou nie toelaat dat Tom probleme veroorsaak nie.	1
2.6	• Die donkie se vorige eienaar het hom mishandel. • Die broertjie het die donkie en karretjie vir 'n hengse *bargain* gekoop. • Die verteller noem baie redes waarom die donkie nie 'n goeie idee is nie. • Die verteller verstaan uiteindelik dat Tom hulle kan help. *(Die kandidaat verdien 'n punt vir elke gebeure wat op die korrekte plek is.)*	1 1 1 1

DEPARTMENT OF BASIC EDUCATION
PRIVATE BAG X895, PRETORIA 0001
2025 -06- 15
APPROVED MARKING GUIDELINE

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.7	• Hy was jammer vir die donkie wat so mishandel is./Hy wou vir die donkie 'n beter lewe gee. • Hy het dadelik lief geword vir die donkie. • Hy het baie planne gehad waarvoor hy die donkie en karretjie kon gebruik. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.8	• Die verteller was die oudste. • Die verteller was verantwoordelik vir hulle huishouding/geldsake. • Die broertjie moes met die verteller praat en hoor of daar wel geld was om die donkie en karretjie te koop. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.9	Die broertjie leer vir my ... • om nie iets te doen/koop as dit geen doel gaan dien nie. • om verantwoordelikheid te dra vir die besluite wat ek geneem het/dinge wat ek gedoen het. • om te doen wat ek kan om probleme te voorkom. • dat as ek besluit het om iets te doen/dink dis die regte ding om te doen, moet ek daarby hou. • om nie toe te laat dat my optrede probleme vir ander veroorsaak nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.10	• Die slot eindig positief vir Tom en die ander karakters. • Die slot verwys direk na Tom oor wie die verhaal gaan. • In die slot lees ons dat Tom tevrede is en dit sluit die verhaal mooi af. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

VERHAAL B: 'POTYSTER SWEIS NIE' – PG du Plessis

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.11.1	plaas/huis	1
2.11.2	stofie	1
2.11.3	geld	1
2.11.4	pa	1
2.12	(Dit was) die derde keer (in hierdie week).	1
2.13	• Die skoolseun het duimgegooi/gewys dat hy wou saamry. • Die verteller se radio wou nie reg werk nie./Die verteller het geselskap gesoek. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

DEPARTMENT OF BASIC EDUCATION
PRIVATE BAG X895, PRETORIA 0001
2025 -06- 15
APPROVED MARKING ...

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.14	• Hy moes Saterdag by die huis wees. • Almal sou saam tennis speel. • Van sy vriende sou by sy huis kom swem. • Sy ma sou vir hulle op die grasperk kos gee. • Sy pa sou ook by die huis wees. • Sy pa sou Saterdagaand braai. *(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)*	2
2.15	personifikasie	1
2.16	D/die seun wat saam met hom gery het.	1
2.17.1	C/Die seun het leuens oor sy lewe vertel.	1
2.17.2	E/Die Portugees het agter die verteller aangegaan.	1
2.17.3	D/Die Portugees het die waarheid oor die seun se lewe gepraat.	1
2.17.4	A/Die verteller het geweet die seun was skaam oor die leuens wat hy vertel het.	1
2.18.1	hartseer	1
2.18.2	negatiewe	1
2.19	• Die verteller het hom huis toe geneem./Dit het hom kans gegee om by die huis te kom. • As die verteller hom nie opgelaai het nie, sou hy huis toe moes loop. • Die verteller het sy toebroodjies met hom gedeel. • Die verteller het vir hom koeldrank gekoop. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.20	Die Portugees ... • het die seun verneder. • het die seun se sake voor vreemdes bespreek. • het onsensitief opgetree. • moes verstaan dat die seun nie verantwoordelik gehou kan word vir sy ouers se optrede nie. • is 'n volwassene en moes meer taktvol opgetree het. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

DEPARTMENT OF BASIC EDUCATION
PRIVATE BAG X895, PRETORIA 0001
2025 -06- 15
APPROVED MARKING GUIDELINE

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.21	Aan die einde het die seun besef dat leuens nie betaal nie/die waarheid altyd uitkom/dit nie help om leuens te vertel nie. *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.22	Die skrywer laat ... • die seun baie leuens vertel. • die seun leuens oor verskillende dinge in sy lewe vertel. • die seun se leuens geloofwaardig klink. • een van die ander karakters die leuens ontbloot/uitkom met die waarheid. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

TOTAAL AFDELING B:	**40**
GROOTTOTAAL:	**40**

DEPARTMENT OF BASIC EDUCATION
PRIVATE BAG X895, PRETORIA 0001
2025 -06- 15
APPROVED MARKING GUIDELINE
PUBLIC EXAMINATION